

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
GRAĐANSKO ODJELJENJE
Broj: 20 0 Mal 001178 18 Spp
Sarajevo, 14.03.2018. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, odlučujući o zahtjevu Općinskog suda u Cazinu od 15.01.2018. godine za rješavanje spornog pravnog pitanja, u predmetu Općinskog suda u Cazinu broj: 20 0 Mal 001178 17 I, na osnovu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku¹, te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta², na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 14.03.2018. godine donio je:

O D L U K U

Odbija se zahtjev Općinskog suda u Cazinu od 15.01.2018. godine za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj 20 0 Mal 001178 17 I.

O b r a z l o ž e n j e

Dopisom od 15.01.2018. godine Vrhovnom sudu Federacije BiH obratio se, po službenoj dužnosti, Općinski sud u Cazinu za rješavanje spornog pravnog pitanja u smislu odredbe člana 61a. Zakona o parničnom postupku.

Sporno pravno pitanje definisano je na sljedeći način:

„Da li sud u izvršnom i/ili parničnom postupku ima obavezu da utvrđuje vanpredmetno činjenično stanje, koje se odnosi na to da li je stranka izvršila predujam troškova izvršenja i/ili parničnih troškova i da li je izvršila uplatu sudske takse, a na način da to činjenično stanje utvrđuje putem računovodstva suda i/ili depozitne banke, a od kojeg utvrđenja zavisi odluka suda o obustavi postupka, odnosno donošenja rješenja o prinudnoj naplati takse ili dalje donošenje raznih dopisa kojima bi se pokušalo od stranke pribaviti informacija o postupanju ili nepostupanju po naloženom i shodno takvom utvrđenju nastaviti ili obustaviti postupak?“

U podnesenom zahtjevu prvostepeni sud ukazuje na zaključke prvostepenog suda u izvršnom postupku, kojima se nalaže tražitelju izvršenja da u određenom roku, na depozitni račun tog suda, koji se vodi kod navedene banke (naznačen broj računa) uplati određeni iznos, kao predujam za troškove izvršenja, izlaska na lice mjesta, izvršenja na pokretnim stvarima izvršenika, uz obavezu da dokaz o istom dostavi sudu pozivom na broj spisa, u suprotnom ukoliko tražitelj izvršenja ne predujmi troškove u određenom roku ili ako dokaz o predujmu ne podnese sudu, zbog čega se predloženo izvršenje ne može provesti, da će sud izvršenje obustaviti. Prvostepeni sud ukazuje na veći broj predmeta u izvršnom postupku (više desetina sa navedenim brojem predmeta) u kojima nema dokaza o izvršenoj uplati predujma troškova ili

¹ Službene novine FBiH broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² Službeni glasnik BiH broj 66/12 i 40/14

o izvršenoj uplati sudske takse. Prema dosadašnjoj praksi Kantonalnog suda u Bihaću u takvim situacijama, kada od izvršene uplate zavisi nastavak, odnosno obustava postupka, odluke bivaju ukidane zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Općinski sud u Cazinu je naveo da je rješenje ovog spornog pravnog pitanja značajno zbog većeg broja predmeta sa ovom problematikom i zbog suprotstavljenih stavova prvostepenog i drugostepenog suda u slučaju kada revizija na odluke iz izvršnog postupka nije dopuštena.

Općinski sud je priložio i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja smatrajući da u predmetnom izvršnom postupku i ostalim istovrsnim predmetima činjenično stanje bi trebalo utvrđivati samo na osnovu stanja spisa konkretnog predmeta, bez obaveze da sud posredstvom računovodstva i banke kod koje ima depozitni račun pokušava utvrditi činjenicu da li je stranka postupila po nalogu suda i izvršila predujam troškova izvršenja i/ili parničnog postupka, odnosno uplatila sudsku taksu.

U izloženoj pravnoj situaciji nameće se pitanje da li se radi o spornom pravnom pitanju koje treba da riješi ovaj sud.

Članom 61a. Zakona o parničnom postupku propisano je:

1. Ako u postupku pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav o spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Federacije radi rješavanja spornog pravnog pitanja.
2. ...

Polazeći od toga da sporno pravno pitanje nije tzv. prejudicijelno pitanje definirano Zakonom o parničnom postupku kao pitanje „postojanje nekog prava ili pravnog odnosa“ (član 12. stav (1) ZPP), odnosno izvjesnog subjektivnog prava koje može biti samostalni predmet odlučivanja u nekom drugom postupku pred sudom ili drugim nadležnim organom, a od čijeg rješenja neposredno zavisi odluka o predmetu spora, odnosno glavnoj stvari u konkretnoj parnici, to se pod „pravnim pitanjem“ u odnosu na poseban postupak njegovog rješavanja podrazumijeva pitanje „tumačenja sadržine i domašaja materijalnopravne i procesnopravne norme ili kvalifikacije jednog pravnog instituta“. „Sporno pravno pitanje“ predstavlja sporno pitanje po pravnom značenju pravne norme, materijalne ili procesne, koja treba da se primijeni na konkretno činjenično stanje. Riječ je o tumačenju prava radi njegove primjene. Sporno pravno pitanje koje se postavlja Vrhovnom sudu mora biti od prejudicijalnog značaj za odlučivanje u većem broju predmeta.

Rješavajući sporno pravno pitanje kako je postavljeno, Vrhovni sud Federacije je odlučio da pravna pitanja kako ih definiše prvostepeni sud ne predstavljaju sporna pitanja u postupku pred prvostepenim sudom u smislu navedenog tumačenja pojma spornog pravnog pitanja, pa shodno tome nisu ni od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom.

Članom 16. Zakona o izvršnom postupku u stavu (1) propisano je da troškove postupka u vezi sa određivanjem i provođenjem izvršenja prethodno snosi tražitelj izvršenja, dok je u stav (2) propisano da je tražitelj izvršenja dužan troškove postupka iz stava (1) tog člana predujmiti u roku koji odredi sud. Sud će obustaviti izvršenje ako troškovi ne budu predujmljeni

u tom roku, a bez toga se izvršenje ne može provesti. Ako u roku ne budu predujmljeni troškovi o kojima zavisi preduzimanje samo neke radnje, ta se radnja neće provesti.

Navedene odredbe Zakona o izvršnom postupku, pa shodno tome i odredba člana 385. ZPP, ne propisuju obavezu dostavljanja dokaza sudu o izvršenoj uplati predujma, pa se postavljeno pitanje utvrđivanja činjenica vezanih za postupanje po nalogu suda o predujmu troškova, ne može vezati kroz tumačenje navedene zakonske odredbe, radi njene primjene.

Pitanje utvrđivanja činjenica nije pitanje na kome se temelji sporno pravno pitanje o kome bi odlučivao ovaj sud.

U odnosu na naplatu sudske takse, postupak naplate, obaveza prilaganja potvrde o uplati takse, donošenje rješenja o obavezi plaćanja sudske takse, koje rješenje ima snagu izvršne isprave i dostavlja se kantonalnom pravobranilaštvu, koje pokreće postupak prinudne naplate, regulisani su Zakonom o sudskim taksama Unsko-sanskog kantona („Službeni glasnik Unsko-Sanskog kantona“ broj 17/2016), jasno bez potrebe za tumačenjem, radi primjene određenih odredbi. Zakon propisuje i povraćaj takse (član 42., 43., 44.) u određenim slučajevima i pod određenim uslovima. Zbog toga ni dokazivanje izvršene uplate sudske takse se ne može smatrati spornim pravnim pitanjem o kome bi trebao odlučivati Vrhovni sud.

Iz navedenih razloga Vrhovni sud Federacije je primjenom odredbe člana 61d. stav (2) u vezi sa članom 61a. ZPP odbio zahtjev Općinskog suda u Cazinu za rješavanje spornog pravnog pitanja

Predsjednica Građanskog odjeljenja
Zdravka Grebo-Jevtić, s.r.